

Αθήνα 17/6/17

Δυσκολεύομαι πολύ να βρω λόγια για να εκφράσω τη λύπη μου για τον τραγικό θάνατο της Ελένης Βαληλή και την τεράστια καταστροφή που επέβαλλε στη Βρίσα ο σεισμός στις 12 Ιουνίου.

Με την παρούσα επιστολή θα ήθελα να εκφράσω την επιθυμία του δικτύου αρχιτεκτόνων ArchPoints, του οποίου είμαι μέλος, για πρακτική συμπαράσταση. Ο σεισμός όντως κατέστρεψε τα σπίτια, το σχολείο και τους δρόμους του χωριού. Δεν κατάφερε όμως να δημιουργήσει την παραμικρή ρωγμή στα αισθήματα των ανθρώπων, ντόπιων και ξένων για τη Βρίσα.

Ηδη από την επομένη του σεισμού, ακούστηκε το αίτημα η «Η Βρίσα να ζήσει! Η Βρίσα να μην μαραζώσει!». Ένα αίτημα που συμμερίζομαι απόλυτα και αποτελεί όραμα και για εμένα και για το Archpoints.

Ποια είναι η πρόταση μας για τη Βρίσα:

Πιστεύω πως μέσα σε αυτή τη δύσκολη κατάσταση πρέπει να διακρίνουμε την ευκαιρία. Η Βρίσα από τις 12/ 6 έχει την ευκαιρία να γίνει ένα πρότυπο χωριό με αντισεισμικές κατασκευές α) αναδεικνύοντας τον αρχιτεκτονικό παραδοσιακό της χαρακτήρα β) χρησιμοποιώντας εναλλακτικές πηγές ενέργειας και γ) αξιοποιώντας τα γεωθερμικά πεδία στο υπέδαφος της περιοχής. Η Βρίσα μπορεί να γίνει ένα καινοτόμο βιώσιμο χωριό με ήπιες παρεμβάσεις που κοιτάζει κατάματα και άφοβα το μέλλον.

Το μέγεθος του χωριού ευνοεί ένα τέτοιο πιλοτικό εγχείρημα, καθώς αφενός δεν πρόκειται ούτε για ένα τεράστιο έργο που θα απαιτεί πολύ χρόνο για τη μελέτη και την υλοποίηση του, ούτε αφετέρου για ένα πολύ περιορισμένο ώστε να μην έχει νόημα μια τέτοιου είδους εφαρμογή. Παραδείγματα από την Ελλάδα και το εξωτερικό υπάρχουν και θα ληφθούν υπόψη αλλά κάθε τόπος έχει τη μοναδικότητά του. Γι' αυτόν τον λόγο σημείο αφετηρίας του σχεδιασμού της μελέτης θα είναι οι ανάγκες των κατοίκων και οι ιδιαιτερότητες του τόπου.

Αν θελήσουμε να διακρίνουμε τα θετικά στοιχεία της τραγικής συγκυρίας, αναμφίβολα σε αυτά περιλαμβάνεται το γεγονός ότι το υπόλοιπο νησί δεν έχει πληγεί, όπως έχει ήδη αναγνωριστεί, και μπορεί να συνδράμει με το επαγγελματικό ανθρώπινο δυναμικό και τις υπηρεσίες του καθώς και τον μηχανικό εξοπλισμό του. Επιπλέον, το γεγονός ότι η καταστροφή στο χωριό είναι εκτεταμένη, μπορεί να ιδωθεί ως μια μοναδική ευκαιρία για την εγκατάσταση νέων υποδομών και δικτύων που θα αξιοποιούν εναλλακτικές μορφές ενέργειας.

Ποιο είναι το ArchPoints:

Ανήκω στο ArchPoints, ένα δίκτυο που απαρτίζεται από ανεξάρτητους αρχιτέκτονες, με όραμα και καινοτόμες ιδέες. Το δίκτυο αυτό ενδιαφέρεται και καταπιάνεται με θέματα ευαισθητοποίησης των πολιτών για την αρχιτεκτονική και της αρχιτεκτονικής

για τους πολίτες. Το Arch Points επιδιώκει τη διάδοση της αρχιτεκτονικής ως επιστήμης και ως πρακτικής στο ευρύ κοινό.

Η δική μου σχέση μου με την Λέσβο άρχισε όταν μου ανατέθηκε η μελέτη των κατοικιών Γραγουδά-Γεωργή στον Άγιο Φωκά. Την γνώρισα, την αγάπησα πραγματικά και έκτοτε είναι ο τόπος που φέρνω στο νου μου όταν θέλω να σκεφτώ κάτι καλό και όμορφο. Η Λέσβος είναι για μένα ο ευλογημένος τόπος που άλλοτε απορώ πώς παραμένει έτσι ανεκμετάλλευτη και άλλοτε είμαι ευγνώμων για αυτό καθώς η εκμετάλλευση από λάθος χέρια και νοοτροπίες θα μπορούσε να είναι καταστροφική. Πιστεύω όμως πως ήρθε η ώρα να ορίσει το μέλλον της και η Βρίσα μπορεί να σημάνει την έναρξη και να αποτελέσει ένα σημείο αναφοράς.

Πως μπορούμε να συμβάλλουμε:

Θα θέλαμε να βοηθήσουμε με τις γνώσεις μας ώστε να γίνει ένας προγραμματισμός που θα ορίσει ένα βιώσιμο πλαίσιο μέσα στο οποίο θα αναγεννηθεί η Βρίσα. Το γενικό αυτό πλάνο είναι απαραίτητο, πριν αρχίσουν οποιοσδήποτε μεμονωμένες ενέργειες για την αποκατάσταση των ζημιών. Γνωρίζουμε ότι το θέμα επείγει και ότι πρέπει να κινηθούμε γρήγορα καθώς πολλοί άνθρωποι δεν έχουν πού να μείνουν, αλλά θέλουμε να εξασφαλίσουμε πως την επόμενη φορά δεν θα βρεθούν στην ίδια κατάσταση.

Πιστεύουμε πως μια ολοκληρωμένη πρόταση συνδυάζοντας στοιχεία καινοτομίας με παραμέτρους έκτακτης ανάγκης και συσχετίζοντάς την ιδιαίτερη αρχιτεκτονική του τόπου, μπορεί να βρει σοβαρή χρηματοδότηση από ανεξάρτητους φορείς και από την Ευρωπαϊκή ένωση ώστε να καλύψει συνολικά τα έξοδα της αναδόμησης της Βρίσας.

Είμαστε μια ανεξάρτητη ομάδα η οποία είναι ανοιχτή και επιθυμεί συνεργασία με τους τοπικούς μηχανικούς που μοιράζονται το ίδιο όραμα για τη Βρίσα. Ήδη έχουμε επαφές με μηχανικούς στην Αθήνα οι οποίοι έχουν καταγωγή από τη Βρίσα και ενδιαφέρονται να βοηθήσουν. Επιζητούμε επίσης συνεργασίες με το πανεπιστήμιο Αιγαίου και τις αρχιτεκτονικές πανεπιστημιακές σχολές.

Θα θέλαμε να κάνουμε την πρόταση μας αρχικά έξω από τα στενά θεσμικά πλαίσια, συνεχίζοντας με την απαραίτητη συνδρομή της πολιτείας, σ' ένα δεύτερο βήμα. Το πρώτο βήμα είναι να μοιραστούμε με εσάς το ίδιο όραμα για την Βρίσα και από κοινού να σχεδιάσουμε το μονοπάτι που θα μας φέρει ανανεωμένους και θωρακισμένους με περισσότερη γνώση ξανά στα σοκάκια της, στις γειτονιές της, στο σχολείο της, στα καφενεία της, κάτω από τον Πλάτανο.

Με εκτίμηση

Έλενα Ζερβουδάκη

Αρχιτέκτων dplg - Μουσειογράφος